

LÖNNBECKSKA GYMNASIET

Peruskoulun tullessa Helsinkiin jaettiin kaupunki ruosinkielistä ylempää kouluopetusta varten viiteen koulupiiriin. Joka alueelle perustettiin kunnallinen yläaste ja sen jatkeeksi lukio. Töölön alueelle perustettiin Nya svenska samskolanin ja Minerva skolanin jatkoksi Lönnbeckska gymnasiet v. 1977. Koulua kutsuttiin nimellä Lönkan, Nya svenska samskolanin ensimmäisen rehtorin fil. tri Albin Lönnbeckin mukaan. Ensimmäisenä lukuvuotena 1977 - 1978 luokkia oli 12, oppilaita 305 ja opettajia 29. Koulu toimi aluksi vuosina 1977 - 1978 kahdessa eri koulurakennuksessa Sandelsinkatu 3:ssa ja Apollonkatu 12:ssa. Oppilasmäärän pienentyessä riitti Sandelsinkadun koulurakennus.

Kuten Nya svenska samskolanissa oli myös Lönnbeckska gymnasietissa oma johto, joka vastasi koulun hallinnollisista tehtävistä. Toinen hallintoelin oli vanhempainneuvosto. Molempien jäsenet valittiin neljäksi vuodeksi kerrallaan. Lukiossa oli myös aktiivinen lukioneuvosto, jossa oli sekä oppilas- että opettajajäseniä. Koulussa toimi myös koti- ja kouluyhdistys Tö-Lö. Yhdistys järjesti mm. keskustelutilaisuuksia opettajille ja vanhemmille. Ensimmäiset ylioppilaat, jotka olivat aloittaneet lukionsa Lönnbeckska gymnasietissa valmistuivat v. 1980. Vuonna 1978 otettiin käyttöön linjaton lukusuunnitelma. Sen mukaan oppilaat voivat entistä paremmin valita mieluisia kursseja.

1980-luku ei ollut valoisa Lönnbeckska gymnasietille. Ruotsinkielisten oppilaiden määrä oli koko ajan vähenemässä. Oppilaiden värvääminen tuli yhä vaikeammaksi, ja opettajien oli vaikea täyttää opetusvelvollisuustuntejaan. Monet opettivatkin kolmessa eri koulussa. Oppilasmäärän vähentyessä lukio muuttui 3-sarjaisesta 2-sarjaiseksi. Alhainen oppilasmäärä rajoitti myös oppilaiden valintaa. Vuodesta 1979 lähtien Lönnbeckska gymnasiet ja osa Tölö högstadieskolanin luokista toimi samassa rakennuksessa. Sen vuoksi opetustilat kävivät ahtaiksi, ja luokkahuoneista tuli pulaa.

Lukuvuonna 1982 - 1983 otettiin viimeisenä Helsingin lukiosta I-luokalla käyttöön kurssimuotoinen lukusuunnitelma, jolloin opetus muuttui periodisoiduksi. V. 1985 tuli voimaan uusi koululainsäädäntö. Sen mukaisesti vanhempainneuvosto, lukioneuvosto ja lukion johto lopettivat toimintansa. Niiden tilalle perustettiin lukioon johto, jossa oli opettajakunnan, henkilökunnan, oppilaiden ja vanhempien edustus. Oppilaskunta perustettiin lukioon v. 1985. Uutta oli myöskin tuntikehysjärjestelmä, joka tuli Lönnbeckska gymnasietiin v. 1985.

Lönnebeckska gymnasietin oppilasmäärä laski koko 1980-luvun. Lukuvuonna 1986 - 1987 lukion ensimmäisellä luokalla oli vain yksi luokka. Oppilaita lukiossa oli 149. Lukuvuonna 1989 - 1990 oli oppilaita enää 101. V. 1987 alettiin suunnitella Helsingin ruotsinkielisten lukioiden yhdistämistä, jota varten perustettiin lukiokomitea. Lukioita yhdistämällä katsottiin voitavan tarjota oppilaille paras mahdollinen opetus. Lönnebeckska gymnasiet näki lukioiden lakkauttamisen Helsingin ruotsinkielisen väestön kieli- ja kulttuuripoliittisena tappiona.

Valoa Lönnebeckska gymnasietin olemassaolon epävarmuuteen toi Lönkanin 100-vuotisjuhla 21.10.1988. Päiväjuhlaa vietettiin koululla. Tilaisuudessa olivat läsnä kouluhallituksen, lääninhallituksen ja Helsingin kaupungin edustajat. Juhlapuheissa ja koulun historiikissa vielä uskottiin Lönnebeckska gymnasietin tulevaisuuteen. Iltajuhla pidettiin Finlandiatalolla. Juhlaan otti osaa 550 koulun entistä opettajaa ja oppilasta.

Puoli vuotta 100-vuotisjuhlan jälkeen kouluneuvoston ruotsinkielinen osasto päätti lakkauttaa Lönnebeckska gymnasietin syksyllä 1990. Päätos tuli yllätyksenä koulun opettajille, oppilaille ja heidän vanhemmilleen. He ryhtyivät taisteluun koulunsa puolesta keräämällä nimilistoja, kirjottamalla artikkeleita lehtiin ja antamalla lausuntoja radioon ja televisioon. Koulutaistelu päättyi 24.1.1990, jolloin kaupunginvaltuusto päätti lakkauttaa Åshöjdénin ja Lönnebeckskan lukiot. Ruotsinkielisten lukioiden määrä Helsingissä laski siten kolmeen. Koulujen lakkauttaminen oli monien mielestä ruotsinkieliselle väestölle kieli- ja kulttuuripoliittinen häviö. Olivathan koulut aina toimineet suomenruotsalaisen vähemmistön luonnollisena kokoontumispaikkana.

Lönnebeckska gymnasiet sulautettiin Gymnasiet svenska normallyceumiin. Lukion kaksi jäljellä olevaa luokkaa siirtyivät osaksi Norrenia. Näiden luokkien opetus tapahtui kuitenkin vielä kevääseen 1991 saakka pääosin Sandelsinkatu 3:ssa, ja opettajina toimivat entiset opettajat.

Lönkan toimi vuosina 1888 - 1977 yksityisenä oppikouluna nimellä Nya svenska samskolan, ja sen jälkeen kunnallisena lukiona vuosina 1977 - 1990 nimellä Lönnebeckska gymnasiet. Koko Lönnebeckska gymnasietin toiminnan ajan rehtorina toimi FK Boris Lönngvist.

Lönnebeckska gymnasietin toimipaikat:

Sandelsinkatu 3
Apollonkatu 12

Lähteet:

Lönnbeckska gymnasietin vuosikertomukset 1977 - 1990

A-MK

LÖNNBECKSKA GYMNASIET

Då grundskolan infördes på 1970-talet delades den högre svenskspråkiga skolundervisningen i Helsingfors upp i fem skoldistrikt. Varje distrikt fick en egen kommunal högstadiegrundskola, samt ett gymnasium för fortsatta skolstudier. I Tölö bildades år 1977 det Lönnbeckska gymnasiet, som fortsättning på Nya svenska samskolan och Minervaskolan, vilka sammanslogs. Sitt namn fick det nybildade gymnasiet efter Nya svenska samskolans första rektor Albin Lönnbeck, och även smeknamnet Lönkan ärvdes av Nya svenska samskolan. Under första läsåret 1977-78 hade gymnasiet 12 klasser, 305 elever och 29 lärare. Åren 1977-78 verkade det i två byggnader, Sandelsgatan 3 och Apollogatan 12. Men i och med att elevantalet minskade, räckte Sandelsgatans lokaler till för hela skolan.

I likhet med Nya svenska samskolan hade också Lönnbeckska gymnasiet en egen ledning, som svarade för skolans förvaltning, samt ett föräldraråd. Medlemmarna i båda dessa organ valdes för fyra år i sänder. Gymnasiet hade också ett aktivt gymnasieråd, med både elev- och lärarmedlemmar. I skolan verkade också hem-och-skolaföreningen Tö-Lö. Föreningen ordnade bland annat diskussionsträffar för lärare och föräldrar. De första gymnasisterna som börjat i Lönnbeckska gymnasiet tog studentexamen år 1980. År 1978 togs en läroplan utan linjer i bruk. Den gav eleverna större frihet att välja läroämnen och kurser.

1980-talet var ingen ljus tid för Lönnbeckska gymnasiet. Antalet svenskspråkiga elever minskade hela tiden, och det blev allt svårare att värva elever. Lärarna hade svårt att få sina undervisningsskyldigheter fyllda. Många undervisade i t.o.m. tre olika skolor. I och med att elevantalet minskade inskränktes gymnasiets tre serier till bara två. Elevbristen begränsade också valet av läroämnen. Från 1979 verkade Lönnbeckska gymnasiet och en del av Tölö högstadieskolas klasser i samma byggnad. Därför blev lärourtrymna trånga, och det rådde brist på klassrum.

År 1982-83 tog skolan som sista helsingforsiskt gymnasium i bruk en ny kursbaserad läroplan, och undervisningen blev periodiserad. År 1985 trädde en ny skollagstiftning i kraft, och i kraft av den lade föräldrarådet, gymnasierådet och gymnasiets ledning ned sin verksamhet. I deras ställe bildades en skolledning bestående av företrädare för lärarkåren, personalen, eleverna och föräldrarna. En elevkår grundades år 1985. Nytt var också timramsystemet, som kom till Lönnbeckska gymnasiet år 1985.

Elevantalet vid Lönnbeckska gymnasiet minskade under hela 1980-talet. Lsåret 1986-87 hade första årskursen bara en enda klass, och hela gymnasiet bara 149 elever. Lsåret 1989-90 var elevantalet bara 101. År 1987 började man planera en sammanslagning av de svenskspråkiga gymnasierna i Helsingfors, och en gymnasiekommitté tillsattes för ändamålet. Man ansåg att eleverna skulle ges bättre möjligheter att inhämta mångsidig kunskap om de små enheterna slogs samman. Lönnbeckska gymnasiet såg indragandet av gymnasierna som en språk- och kulturpolitisk

förlust för Helsingfors svenskspråkiga befolkning.

Ett litet ljus i ovissheten innebar Lönkans 100-årsjubileum den 21.10.1988. Den solenna akten hölls i skolan. Företrädare för Skolstyrelsen, Nylands länsstyrelse och Helsingfors stad deltog. I festtalet och skolans historik uttrycktes ännu tro på en framtid för Lönbeckska skolan. Kvällsfesten hölls på Finlandia-huset. 550 före detta lärare och elever vid Lönkan deltog i jubileet.

Ett halvt år efter 100-årsjubileet beslöt Skolrådets svenska avdelning dra in Lönbeckska gymnasiet hösten 1990. Beslutet kom som en överraskning för skolans lärare, elever och föräldrar. De inledde en kamp för sin skola genom att samla in adresser, skriva tidningsartiklar och avge utlåtanden åt radio och television. Kampen slutade den 24.1.1990, då stadsfullmäktige beslöt dra in både Lönbeckska och Åshöjdens gymnasium. Antalet gymnasier minskade plötsligen till bara tre. Detta upplevde många som ett språk- och kulturpolitiskt slag mot den svenskspråkiga befolkningen i Helsingfors. Skolorna hade ju alltid varit en naturlig mötesplats för den svenskspråkiga folkgruppen, som allt mera blivit en minoritet.

Lönbeckska gymnasiet sammansmältes med Gymnasiet svenska normallyceum. De två återstående klasserna blev alltså en del av Norsen, men undervisningen skedde fram till våren 1991 i huvudsak på Sandelsgatan 3, med samma lärare som förr.

Lönkan fungerade åren 1888-1977 som privat lärdomsskola under det officiella namnet Nya svenska samskolan - också känd som Lönbeckska skolan - och sedermera som kommunalt gymnasium åren 1977-90 under namnet Lönbeckska gymnasiet. Under hela den kommunala perioden verkade FK Boris Lönqvist som skolans rektor.

Lönbeckska gymnasiets verksamhetslokaler:

Sandelsgatan 3
Apollogatan 12

Källor: Lönbeckska gymnasiets årsberättelser 1977-90

A-MK